

NIEPROSTY (24) ai

W pisowni łącznej (13), w rozłącznej (11).

e oraz o jasne.

sg m N nieprosty (3). ◊ G nieprost(e)go (2). ◊ I nieprostym (1). ◊ f N nieprostą (2). ◊ n N nieprost(e) (1). ◊ I nieprostym (1). ◊ pl N m pers nieprości (1). subst nieprosté (5). ◊ A subst nieprosté (5). ◊ I m nieprostymi (1). f nieprostymi (2).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Taki, który jest krzywy, zgięty, nieforemny; nieuporządkowany; incompositus, indirectus, irregularis, pravus Mącz (17) : Iter devium, Daleko z drógi/ nie profta drógá. Mącz 175d, 168d, 203c, 320a, 351a.

W przeciwstawieniu: »prosty ... nieprosty« (4): A ielli fye kąty nieprosté tráfią/ tedy oćináią ié/ áby profté były GrzepGeom K2, Cv, F4 [2 r.].

Zestawienia: »kąć nieprosty« = kąć ostry lub rozwarty [szyk 4:3] (7): Ty dwie Figurze/ ponieważ nieprosté kąty máią/ nie mogą być pomiérzóné tym obyczáiem/ iáko Kwádratowa y długiégo Kwádratu Figurá. GrzepGeom F4, D2 [2 r.], F4 [3 r.], K2.

»linea nieprostá« = linia krzywa [szyk 2:1] (3): Zaśię nie profté Lineae, iedny fą Okrągłé/ drugie fą Zátoczóné/ drugie Krzywé: á inlzé króm tych/ zową Zámotáné. GrzepGeom C2, Cv, C2.

W funkcji rzeczownika: »nieprostá« = linia krzywa (2): Kąć álbo Angulus ieden iest/ który między dwiemá liniámi proftymi leży. A drugi iest/ co między dwiemá nie proftymi. GrzepGeom C3, C3.

2. Niezwykły, niepospolity (6) : FalZioł I 120a; też to miáfto ná ziemi nieplódney y piałczyfitey/ á dla thego potrzebuie ludu nie proftého rozumu dla żywności. BielKron 289; RejZwierc 197 marg, Bbb3; załz nie siłá ludzi/ á nie proftého ftánu ginię [!] o kradźiefz GórnRozm E3v.

Szereg: »nauczony a nieprosty« (1): ácz mógł być w zakonie swoim náuczonym á nie proftym/ ále ná nowo záczytych rzeczach onych [...] máło ielzcie práwie ćwiczonych á befpiecznych było. RejPos 285.

3. Niechętny, nieskłonny [do czego] (1) :

Szereg: »niepilny a nieprosty« (1): á teraz w takim twym nieftátku y máćáctwie/ náłzem tyło łákomftwem/ y niepilnym á nieproftym do ftraży duřz ludzkich łercem/ ftoią. SkarŻyw 238.

Synonimy: 1. krzywy, pochylony, skręcony, zgięty; 2. niepospolity, niezwykły, osobliwy; 3. nieskłonny, wykrętny.

Cf **PROSTY**